

KONFLIKTLÖSNINGSSIMULERING

Finländska CMI (Crisis Management Initiative) verkar runtom i världen för att stöda människor som sinsemellan har hamnat i konflikter och deras strävan att lösa meningsskiljaktigheter och skapa fred. Ett av CMI:s viktigaste tillvägagångssätt är att stöda dialog. Med hjälp av dialog bygger man förtroende mellan konfliktens parter. När ömsesidigt förtroende är nått kan man börja söka lösningar som parterna kan förbinda sig vid. I det här rollspelet har deltagarna möjlighet att uppleva en verklighetstrogen konfliktsituation i ett sammanhang med spänningar. De får även öva på att lösa en konflikt.

VAD HANDLAR ÖVNINGEN OM

- Tid: förberedelse 45 minuter (man kan också ge deltagarna i hemläxa att bekanta sig med rollerna) + simulering 45 minuter + genomgång 45 minuter
- Eleverna har möjlighet att uppleva en verklighetstrogen konfliktsituation i ett sammanhang med spänningar. Genom rollspel får de öva på att lösa en konflikt.

ÖVNINGENS MÅL

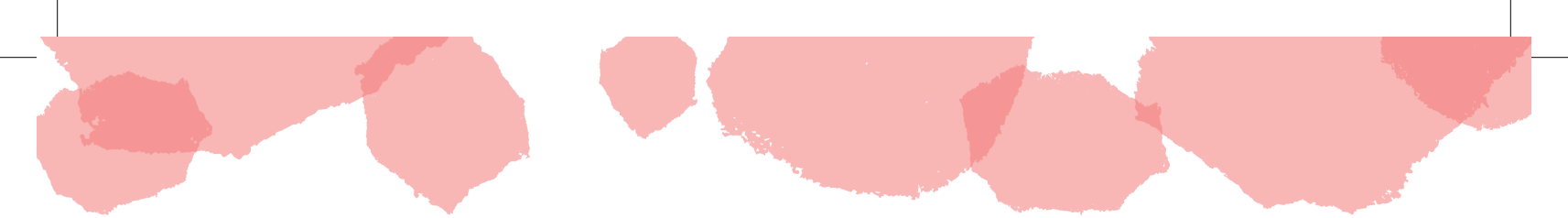
I den här övningen får deltagarna uppleva en verklighetstrogen konfliktsituation i ett sammanhang med spänningar. De får personligen pröva på att lösa en konflikt genom att föra dialog.

Dialog som alternativ till våld erbjuder ett sätt att bygga förtroende mellan parter som ligger i konflikt genom att föra dem samman som likvärdiga. Dialogen förs i en trygg miljö och med hjälp av en eller flera opartiska fredsmäklare.

När ömsesidigt förtroende är nått kan man börja söka lösningar som beaktar alla parter behov och bekymmer. Bra fredsmäklare är till nytta här eftersom missuppfattningar är vanliga och känslorna kan gå heta. Det finns sällan ett enda rätt svar i en konflikt, men ju bättre processen för att söka svaret är, desto större är sannolikheten att hitta en bra lösning till situationen.

ÖVNINGENS GÅNG:

Läraren fungerar som ledare för övningen och försäkrar att simuleringen framskrider smidigt och strukturerat. Alla bör ha kännedom om reglerna innan övningen börjar, och reglerna ska följas under övningens gång. Efter övningen ska en genomgång hållas.

För att övningen ska vara så effektiv, mångsidig och lärorik som möjligt är det skäl att fästa uppmärksamhet både vid en god förberedelse och vid diskussionen i efterhand.

Dela upp rollerna mellan deltagarna. Låt dem själv välja sin rollfigur eller ge en sådan roll åt varje elev, som du tror är så lärorik som möjligt för just den eleven. Försök hitta en balans mellan elevens färdighet att uppträda och rollens utmaning. Innan rollspelet börjar kan eleverna skriva namnet på sin roll på en lapp som fästs på tröjan, och var och en presenterar turvis sin roll. Alla som deltar i simuleringen ska före rollspelet veta vem som framför vilken roll, för en del av rollerna hör ihop med varandra.

I materialet finns nio roller beskrivna och i klasserna finns olika antal elever, så förmodligen måste flera personer framföra samma roll. Det kan leda till intressant växelverkan mellan olika tolkningar av samma roll.

Ur övningens synvinkel är det bra om det fysiska utrymmet tillåter deltagarna att gå in i sina roller ordentligt. Rollspelet inleds utanför skolan på en gata i staden. Övningen kan därför hållas utomhus eller så kan man iscensätta klassrummet med passande detaljer: skolport, trottoar, busshållplats osv.

Genast när övningen är avslutad är det viktigt att diskutera deltagarnas roller, så att man tydligt kan konstatera att övningen är avslutad. Eleverna kan då återvända till sina egna jag och till de relationer som de normalt har till varandra. Det finns många övningar för diskussion om rollerna. Till exempel: låt deltagarna bilda en ring och uppmana dem att på låtsas "klä av sig sin rollfigurs kläder". Eller be varje deltagare att turvis presentera sig som sig själv.

Efter att man har diskuterat rollerna är det skäl att bearbeta övningen genom att diskutera och fundera över den, vilket kan räcka lika länge som själva övningen. Här emellan kan man vid behov hålla en liten paus.

Materialet nedan är avsett endast som rättesnöre. Du känner själv bäst dina elever och du kan omarbete övningsmaterialet så att det blir mer detaljerat eller mer öppet och till språket lättare eller svårare, enligt vad som är mest effektivt för undervisningen. Du kan ge noggrannare regler om dina elever behöver det, men kom ihåg att lämna rum för improvisation.

Till förberedelser, instruktioner, förklaringar och rollfördelning borde man använda ca 30 minuter. Till själva rollspelet borde man reservera åtminstone en timme, så att deltagarna efter rollspelets inledning har tid att fundera på sina reaktioner självständigt eller i små grupper och sedan samlas igen till en stor dialog. Det här kan man upprepa flera gånger. Till avslutningen av rollerna kan man använda fem minuter och diskussionen efteråt borde räcka åtminstone 45 minuter, men hellre till och med 90 minuter eller mera, beroende på gruppstorleken.

Övningsmaterial

Dela ut de allmänna instruktionerna åt alla deltagarna. De förklarar övningens helhetsuppbyggnad.

ARBETSBLAD 1

ALLMÄNNA INSTRUKTIONER

Var och en får en beskrivning av en roll som deltagaren föreställer i den här övningen. I varje rollbeskrivning finns en kort förklaring till personens bakgrund, tankar och känslor. Du får 10–15 minuter tid att förbereda dig och fundera hur du fungerar som din rollperson. Om rollen inte är så bekant kan du snabbt söka mera information t.ex. på internet.

Ni deltar i en interaktion som handlar om en spänd situation i ett samhälle i dagens Finland. En del av er är rädda för de andra och/eller betar sig aggressivare, andra har försonligare och mera uppbyggande roller. Precis som i det riktiga samhället måste var och en lära sig att fungera i den nya situationen som berör er alla.

Kom ihåg att för att delta effektivt i interaktionen måste du sträva efter att enligt bästa förmåga:

- Uttrycka din egen situation så tydligt som möjligt: vad du vill, vad du inte vill, och varför. Du kan också visa dina känslor, men kom ihåg att förklara på ett uppbyggande sätt vad dina känslor beror på.
- Förstå andras situation, särskilt dem som du är i konflikt med. Ställ frågor, undvik våld (också aggressiva ord), var empatisk och lyssna noggrant.
- Dra nytta av dina relationer och nätverk. Utnyttja dina relationer som finns beskrivna i instruktionerna och försök att bygga upp nya relationer så länge övningen pågår. Konflikter kan bara lösas om människor litat på varandra och är i kontakt med varandra.
- Sök lösningar. Förfasta inte idéer fast de verkar vara hur tokiga som helst. Försök vara kreativ och hitta på förslag som alla kan vara nöjda med.

Inledningen av övningen sker på trottoaren utanför skolan, precis när skoldagen håller på att avslutas och eleverna är på väg ut genom skolporten. Framför skolan limmar någon upp affischer som varnar för islams faror. En ung person som kommer förbi försöker riva ner affischerna och försvarar den islamska tron men hamnar i gnabb med den som limmar fast affischerna. När elever och föräldrar anländer till trottoaren får bråket allt fler åskådare och deltagare. Situationen blir spänd i den lilla folkmassan, och snart börjar man skrika på varandra. Läraren kommer ut för att se vad det är frågan om och hamnar med i striden. När bråket har pågått i några minuter och känslorna börjar gå heta, beslutar den som limmade upp affischerna och den första som kom förbi avlägsna sig från platsen. De ropar förolämpningar efter varandra.

Efter den inledande händelsen är det upp till dig hur övningen framskrider. Varje deltagares handling, antingen som individ eller som en del av gruppen, påverkar övningens slutresultat, alltså om man hittar en lösning på bråket eller inte.

Du kan röra dig på övningsområdet alldeles som du skulle röra dig i en verklig stad. Du kan gå bort från folkmassan och söka en fredligare diskussionsmiljö, söka upp och träffa andra eller använda telefon eller internet för att hålla kontakt.

Efter övningen går man tillsammans igenom frågor som hjälper en att fundera vad som hände i övningen och vad man kan lära sig av det.

--

Lärare: Ge följande rollbeskrivningar åt deltagarna, en per elev, då ni har bestämt er för att fördela rollerna. Obs! Rollen "Ung fundamentalistmuslim" kan man omforma om ämnet är för känsligt för eleverna.

--

ARBETSBLAD 2

ROLL 1 – ÄLDRE FLYKTINGKVINNA FRÅN SYRIEN

Du är en vuxen kvinna som kom till Finland för flera månader sedan efter att ha rest en lång och farlig väg från Syrien genom Turkiet och andra länder. Du har flera barn, men din man lämnade i Syrien och er kontakt bröts. Du misstänker att han kan vara med i striderna i Syrien, men du vågar inte berätta det för någon. Du har lärt dig det här landets språk förhållandevis bra, men du har svårt att förstå den finländska kulturen och sättet att uttrycka sig. Före kriget hade du aldrig varit utanför Mellanöstern. Du får en bostad samt socialskydd av samhället och dina barn får gå i skola, men du litar inte längre på några regeringar.

Du misstänker att du någon dag kan utvisas från Finland, trots att myndigheterna låter dig vara kvar här nu. Du tänker att på grund av det här är det bra att du är social och hjälpsam i dina barns skola och bland dina grannar, så att människorna tycker om dig och försvarar dig om du skulle få ett utvisningsbeslut.

Du är mamma till "Tonårig flykting från Syrien" som nu är elev i "Lärarens" klass.

I början av övningen är du på väg till skolporten för att möta ditt barn, när du märker en liten högljudd folkmassa. En av de ropande människorna är uppenbart hemma från Mellanöstern. Du funderar genast om du borde ingripa i konflikten, för du förstår antagligen bättre än genomsnittsfinländaren de synvinklar som de som kommer från den kulturen har. Samtidigt bekymrar du dig för att du stämplas som en viss slags människa om du ingriper i situationen.

ARBETSBLAD 3

ROLL 2 – UNG FUNDAMENTALISTMUSLIM

Du är en 19-årig man vars föräldrar har kommit till Finland som flyktingar från Irak. Du var bara baby när ni anlände. Du upplever att världen inte reagerar på de ständiga människorättsbrotten på olika håll i Mellanöstern på samma sätt som på terrordåden i Paris och Bryssel. Uppenbarligen tvingar ett bombdåd i Europa människor att bry sig! Du har inte hittat kanaler för att uttrycka ditt hat och din sorg när det gäller det här missförhållandet, så du har vänt dig till internet. Via en fundamentalistisk muslimsk predikant har du på nätet hittat mening med ditt liv och fått kontakt med likasinnade människor. I det här gänget säger några sig vara redo för jihadistisk verksamhet runtom i Europa, och andra delar redan med sig av sina planer. Du funderar om du genom en sådan verksamhet skulle hitta större mening med ditt liv. Samtidigt kunde du dö, men du tror att det kunde vara värt det.

Du har ett dåligt förhållande till "Läraren". Ännu för en tid sedan var du lärarens elev och ni bråkade ofta. Du är intresserad av att träffa flyktingar som nyligen har kommit från Mellanöstern, eftersom du vill veta hur det är att leva i ett muslimskt land på riktigt.

I början av övningen går du förbi skolan och ser någon som limmar fast affischer som varnar för islams faror. Du försöker försvara den islamska tron och river ner affischerna, och du hamnar i bråk med den här personen. Du talar känslofyllt till människorna som samlats runtomkring. De kan endera försvara eller motsätta sig dina ståndpunkter. När bråket har pågått några minuter och känslorna börjar gå heta avlägsnar sig både du och den som limmade fast affischerna och ni går åt varsitt håll. Ni ropar förolämpningar efter varandra.

ARBETSBLAD 4 ROLL 3 – LÄRARE

Du är en erfaren infödd finländsk lärare. Till din klass har det kommit många nya flyktingbarn det här året. "Tonårig flykting från Syrien" är en av dem. Några av dem talar förhållandevis bra engelska men ingen talar det här landets språk. De verkar vara ångestfyllda och tillbakadragna och umgås sinsemellan bara på arabiska, ibland högljutt. Du måste lära dig att arbeta med de här barnen, få kontakt med deras föräldrar, hitta lämpliga lärandemål åt dem och hjälpa dem att anpassa sig till skolan och till det finländska samhället. Du har också fått instruktioner av polisen hur man känner igen möjliga tecken på extremistiska tankar i en tonårings beteende. Allt det här är helt nytt för dig.

Du vet att stadsborna uppskattar dig och kanske anser dig vara en naturlig fredsmäklare om det uppstår strider i samhället. Du hamnar kanske att söka anhängare eller supportrar för att försöka få till stånd fred eller stöda andras strävan att främja dialog.

Du har neutrala förhållanden till "Aktivisten/Organisationsarbetaren", "Lokaltidningens journalist" och "Politiker i ett regerande parti", som alla har barn i skolåldern. "Infödd finländsk skolelev" som är en skötsam elev går på din klass.

I början av övningen har du precis avslutat dagens lektioner och låtit klassen gå hem när du hör rop från skolporten. Du tittar ut och ser att en liten folkmassa har samlats på trottoaren. Du beslutar dig för att gå ut och ta reda på vad det är frågan om och om du på något sätt kan vara till hjälp.

ARBETSBLAD 5

ROLL 4 – HÖGEREXTREMISTISK AKTIVIST

Du är en arbetslös, infödd finländsk aktivist för en högerextremistisk organisation. Du är uppriktigt rädd för muslimer, särskilt för de flyktingar som nyligen kommit till landet. Du tror att Finland är i fara att bli lika ostabilt som Frankrike och Belgien under en generations tid, och enda sättet att förhindra det här är att minimera invandringen från muslimska länder. Du litar inte på att de makthavande politikerna skyddar din familj, ditt samhälle och ditt liv från de här farliga fenomenen. Du upplever ett behov av att agera själv eftersom det politiska systemet har svikit dig. Du tar del i demonstrationer och andra evenemang; du delar ut flygblad mot halal-mat och på trottoarer skriver du politiska meddelanden med kritor.

Du har ett dåligt förhållande till "Läraren" eftersom du tidigare var lärarens elev och ni ofta bråkade. Du tycker inte om "Politiker i ett regerande parti" eftersom politikern representerar allt som du tycker är fel i det finländska samhället just nu. "Journalisten" är enligt dig för det mesta bra och opartisk i de flesta viktiga nyheter, men du misstänker att journalistens personliga åsikter skiljer sig från dina egna.

I början av övningen är du framför skolan och hänger upp affischer som varnar för islams faror. En ung förbigående, som ser ut att vara arab, börjar ropa något om hur bra islam är som religion och försöker riva ner dina affischer. Du tillåter förstås inte det här, utan du talar känslofyllt till människorna som är runtomkring dig. De kan antingen försvara eller motsäga sig dina ståndpunkter. När bråket har pågått några minuter och känslorna börjar gå heta avlägsnar sig både du och den som limmade fast affischerna och ni går åt varsitt håll. Ni ropar förolämpningar efter varandra.

ARBETSBLAD 6

ROLL 5 – TONÅRIG FLYKTING FRÅN SYRIEN

Du är en skolelev som anlände till Finland som flykting för flera månader sedan efter att ha rest en lång och farlig väg från Syrien via Turkiet och andra länder med din mamma och dina syskon. Ni har förlorat kontakten till din pappa som blev kvar i Syrien. Din mamma tror att din pappa kan vara delaktig i striderna i Syrien, men hon vågar inte berätta det för någon. Mamma tror att du inte vet om hennes misstankar. Kriget i Syrien och den omfattande spänningen mellan muslimska och västerländska länder och deras värderingar förbryllar dig och du vet inte vem som har rätt och vem som har fel. Den senaste tidens osäkerhet och de faror du mött har varit psykiskt utmattande och därför blir du lätt arg. Du känner dig konstig. I Finland vet du inte ens längre vem du är. Du talar engelska bra och har lärt dig lite av det här landets språk, men du har svårt att förstå den finländska kulturen och sättet att uttrycka sig. Före kriget hade du aldrig varit utanför Mellanöstern. Du talar ofta med andra flyktingbarn i skolan, men de förstår inte hur komplicerat det är här i världen och ni hamnar ofta i högljudda bråk.

Du är son till "Äldre flyktingkvinna från Syrien" och "Lärarens" elev.

I början av övningen möter du din mamma vid skolporten när du hör människors rop från gatan. En av de som ropar är uppenbart hemma från Mellanöstern.

ARBETSBLAD 7

ROLL 6 – ORGANISATIONSARBETARE

Du är en infödd finländare som jobbar för en finländsk organisation som i årtal har specialiserat sig på att stöda de sämre lottades integrering i samhället och arbetslivet. Er organisation har traditionellt arbetat bland personer med funktionsnedsättning, men den senaste tiden har ni också börjat hjälpa flyktingarna som kommit till Finland. Själv anser du att Finland har ett moraliskt ansvar att ta emot flyktingar som kommer från krigsdrabbade länder och vilkas liv skulle vara hotade i hemlandet, särskilt när man kommer ihåg finländarnas egna erfarenheter av krig och landsflykt. Du vet att invandrarna som kommer från Mellanöstern har svårt att integrera sig i det finländska samhället, och du försöker enligt bästa förmåga svara på det. Du anser det vara din skyldighet. Du förstår att som en representant för en samhällelig organisation förväntas det kanske av dig att du arbetar för dialog om det uppstår strider i samhället.

”Infödd finländsk skolelev” är ditt barn som går i ”Lärarens” skola. Du har ett neutralt förhållande till ”Läraren”. Du är kanske tvungen att söka anhängare och stödjure när du strävar till att främja dialog.

I början av övningen hämtar du ditt barn från skolan när du märker ropande människor på gatan. En av de som ropar är uppenbart hemma från Mellanöstern.

ARBETSBLAD 8

ROLL 7 – INFÖDD FINLÄNSK SKOLELEV

Du är en infödd finländsk skolelev som går på "Lärarens" klass. Du får goda betyg i skolan och kommer bra överens med läraren. Den senaste tiden har det kommit nya elever till klassen från flyktingfamiljer, också från Syrien. "Tonårig flykting från Syrien" är en av dem. En del av dem talar bra engelska, men det här landets språk talar de inte så bra. De verkar vara ångestfyllda och talar mycket med varandra, egentligen bara arabiska och ibland högljutt. Du bryr dig inte om att de är i Finland, till skillnad från några andra som förhåller sig negativt till invandringen. "Organisationsarbetaren" är din ena förälder, så ni talar ofta om de här sakerna hemma vid matbordet. Du skäms lite över att din familj ses som flyktingpositiv. Du vill inte att det ska förväntas att du är av samma åsikt som din förälder, utan du vill bevisa för dem att du också har egna åsikter och du kan klara av också svåra situationer på egen hand.

"Läraren" och dina föräldrar har ett neutralt förhållande till varandra.

I början av övningen träffar du din pappa/mamma vid skolporten, när du hör människors rop från gatan. En av de som ropar är uppenbart hemma från Mellanöstern.

ARBETSBLAD 9

ROLL 8 – JOURNALIST

Du arbetar som journalist på stadens lokaltidning och skriver om många olika slags ämnen. Du har haft jobbet en bra tid, så många känner till ditt namn från tidningsartiklar och närtartiklar. Lokala politiker försöker stå på god fot med dig, eftersom de vet att stadsborna tycker att dina artiklar är tillförlitliga och opartiska, och du räds inte att kritisera makthavarna för deras fel. Du har bekymrat följt med hur spänningen har växt efter att flyktingar har kommit till er ort. Du tycker att flyktingar som kommer från krigsområden borde få komma till Finland, men de borde integreras i det finländska levnadssättet så snabbt och effektivt som möjligt. Enligt dig agerar inte beslutsfattarna på rätt sätt i den här saken. Du är arg på politiker i allmänhet och på "Politiker i ett regerande parti" i synnerhet. Genom ditt arbete känner du politikern sedan många år tillbaka. Du tror att högerextremistiska tankar är ett lika stort hot för Finland som en dåligt skött flyktingström.

Ditt barn är på "Lärarens" klass, men ditt förhållande till "Läraren" är spänt. Orsaken är ett missförstånd som skedde förra året i samband med en debatt på sociala medier som följdes av många.

I början av övningen hämtar du ditt barn från skolan, när du hör människors rop från gatan. En av de som ropar är uppenbart hemma från Mellanöstern.

Du förstår att stadsborna respekterar dig och kanske anser dig vara en naturlig fredsmäklare om det uppstår strider i samhället. Du måste kanske söka anhängare och stödjare för att främja dialog.

ARBETSBLAD 10

ROLL 9 – POLITIKER I ETT REGERANDE PARTI

Du blev invald i kommunfullmäktige för några år sedan och till en början var du tillfreds med din inflytelserika och synliga nya uppgift. Ända sedan barnsben har du njutit av uppmärksamhet och nu kunde du samtidigt arbeta för ditt samhälles bästa och vara känd i politiken. Efter att flyktingkrisen i Europa började har du dock hamnat inför en helt ny situation. Dina väljare har delats in i de som är emot invandring och de som tycker att man borde ta emot de flyktingar som kommer från krigszoner. Till en början tog du inte tydlig ställning och med tiden har de blivit ett ännu svårare samtalsämne. Nu aktar du dig för att välja sida eftersom du inte vill förlora väljare från någon av kretsarna. Nyligen kritiserades du för den här obeslutsamheten i en artikel av "Journalisten". Situationen är väldigt obekvämt och du vet inte riktigt hur du ska gå till väga.

Du har alltid haft ett bra förhållande till "Organisationsarbetaren", vars organisation du alltid stött, eftersom du själv skulle vilja göra ett liknande arbete. Ditt barn är elev i "Lärarens" klass och ditt förhållande till läraren är neutralt.

I början av övningen hämtar du ditt barn från skolan då du hör människor som ropar på gatan. En av de som ropar är uppenbart hemma från Mellanöstern. Du inser direkt att ditt agerande i den här situationen kommer att diskuteras offentligt, eller åtminstone i sociala medier, och det kommer att påverka valresultatet. Att inte agera är den här gången inte ett alternativ.

Lärare: Följande instruktioner ges enbart åt de deltagare som föreställer någon av dessa roller:

- Läraren (roll 3)
- Organisationsarbetaren (roll 6)
- Journalisten (roll 8)

ARBETSBLAD 11

TILLÄGGSINSTRUKTIONER FÖR DIN ROLL:

På grund av din roll i samhället förväntas du kanske fungera som förmedlare i interaktionen eller uppmuntra till dialog. Du kan göra detta antingen tillsammans med andra eller be om hjälp och stöd av personer som du tror att kan hjälpa dig. Alternativt kan du erbjuda ditt stöd åt någon annan som du vill uppmuntra att förmedla i dialogen. För att främja en resultatrik dialog ska du enligt bästa förmåga göra följande:

- Skapa personliga relationer med nyckelpersoner på båda sidorna i konflikten. Lyssna på deras oro, ta reda på deras verkliga behov och be dem tala om de här bekymren med andra, med ditt stöd. Diskutera med människorna enskilt tills de är beredda att tala med varandra med stöd av dig.
- Skapa en säker omgivning för dialogen, då nyckelpersonerna är redo att börja förhandla. Ordna diskussionen på en neutral plats och sätt upp regler för diskussionen med båda parterna, antingen på förhand eller direkt i början av diskussionen. Reglerna bör garantera varje deltagare likvärdiga rättigheter och förhindra destruktiva beteenden så som personliga påhopp.
- Försäkra dig om att även personer som berörs av och kan påverka utvecklingen av konflikten bjuds in till dialogen, inte alltså enbart parterna från konflikten båda sidor. Det här kallas för delaktighets- eller inklusionsprincipen. Du kan låta de personer som lider mest av konflikten tala först, men ge var och en i tur och ordning chansen att tala och bli hörd.
- Då det börjar kännas som att parterna börjar förstå varandra bättre, kom då ihåg att styra diskussionen mot att komma fram till en gemensam lösning.
- Kom ihåg att förmedlarens roll är att hjälpa människor att följa regler och ställa frågor som för dialogen i en konstruktiv riktning. Om du har tagit dig an rollen som förmedlare, försök låta bli att framföra dina egna personliga åsikter om konflikten och vem som har rätt eller fel.

INSTRUKTIONER FÖR DISKUSSION EFTER ÖVNINGEN: FRÅGOR OCH MÖJLIGA SLUTSATSER

En bra genomgång:

- Låt alla deltagare i övningen få möjligheten att uttrycka sig, lyssna på andra och fundera tillsammans.
- Diskussionen är strukturerad och framskrider steg för steg.
- Sträva efter att kombinera den individuella inlärningserfarenheten från den praktiska övningen till en serie allmännare slutsatser som deltagarna kan minnas och försöka tillämpa i kommande situationer.

VANLIGEN FRAMSKRIDER DISKUSSIONEN LOGISKT FRÅN ETT ÄMNE TILL ETT ANNAT I DEN HÄR ORDNINGEN:

Känslor: Fråga hur deltagarna kände sig i sina roller. Kunde de leva in sig i rollen och hur upplevde de interaktionen med de andra rollerna? Vad var lätt och vad var svårt i respektive roll? Låt deltagarna berätta om sin upplevelse av de olika rollerna utan att överanalysera, men observera – det här kan visa hur olika människor har kunnat uppleva övningen på olika sätt och därigenom breddas varje individuell elevs inlärningsupplevelse.

Resultat: Diskutera med deltagarna vilka slutresultat de kom fram till i övningen. Kunde man hitta en lösning eller delvis lösning till konflikten? Vem var till slut nöjd och vem inte, varför? Denna diskussion som hålls på en praktisk nivå borde sedan generaliseras under lärarens ledning. Här kan man hänvisa till typiska lösningsmöjligheter för konflikter (en vinner och en annan förlorar, båda vinner, kompromiss, båda förlorar).

Process: Diskutera med deltagarna hur de tillsammans kom fram till slutresultatet. Hur bra kunde de som individer och som grupp hantera konflikten med hjälp av dialogen (du kan hänvisa till de råd som ges åt alla deltagare under Allmänna instruktioner). Hurdant beteende visade sig vara minst och mest effektivt under konfliktlösningen, varför? Hur upplevde dialogens förmedlare sin uppgift? Vilka slutsatser kan dras om dialog som verktyg för konfliktlösning och vilka färdigheter behövs för att vi ska kunna utnyttja dialoger i våra egna liv?